

ROZHOVOR: „Učit v základní umělecké škole je krásné, tvořivé a naplňující povolání,“ říká ředitelka ZUŠ Český Krumlov Alena Švepešová

Základní umělecká škola oslaví své narozeniny

VÁCLAV VOTRUBA

Český Krumlov – Nejstarší základní uměleckou školou v Čechách se může chlubit Český Krumlov. Letos škola slaví už 230 let od svého založení. Oslava významných narozenin je naplánována na tento týden. Jak ale zmiňuje ředitelka školy **Alena Švepešová**, akcí, které se budou zaobírat historií českokrumlovské zúsky, bude více.

Vaše škola letos slaví 230 let. Můžete popsat, co jste si na tento týden v rámci oslav přichystali?

O založení Městské hudební školy v Českém Krumlově rozhodla městská rada 4. prosince 1780, vyučování začalo na začátku roku 1781. Sváteční dny ZUŠ začínají v pátek 3. prosince vernisáží výstavy Hudba a barvy v 17 hodin v Galerii Doxa. Mezi keramičkami a dalšími zajímavými exponáty žáků výtvarného oboru budou vystaveny historické dokumenty a ukázky z kronik i současné školy. V sobotu 4. prosince zveme občany, bývalé žáky, rodiče s dětmi a přátele do Jizdárny na Slavnostní koncert k 230. výročí založení školy. V programu moderně našimi absolventy Ivo Janouškem a Janem Palkovícem vystoupí Medvidžata, 17tičlenný violoncellový soubor, soubor historického tance Vendelínek, taneční a swingový DRUMZUŠBAND, literární dramatický soubor, soubor scénického tance, smyčcový a dechový orchestr ZUŠ, jako hosté mušíká část velešinského Chrámového sboru. Po koncertě od 19.30 hodin zveme do sálu školy bývalé učitele a absolventy na neformální setkání s pohostěním. Na leden až březen 2011 jsme připravili ve spolupráci s ředitelkou Státního okresního archivu Jolande Míňarovou přednášku nazvanou O historii hudebního vzdělávání a hudebním životě v Českém Krumlově, učitelský koncert s výstavou, rodinný koncert s názvem Hudba u nás doma a Koncert barokní hudby.

Máte připravenou vyloženě i nějakou specialitku?

Výročí školy provází tři události, z nichž mám velkou radost. První z nich je pamětní deska, která bude umístěna na historické budově ZUŠ v

Kostelní ulici. Bude připomínat nejen založení Městské hudební školy v roce 1780, ale zejména vzácný počín měšťana Venclína z Cipína v roce 1410, kdy dům věnoval farní škole. Od té doby se v něm vyučuje hudbě, tedy plných 600 let. Na sváteční chvílku odкрыtí pamětní desky, po níž bude ihned následovat zmíněná přednáška, čtenáře pozveme. Druhou událostí je vydání prvního almanachu ZUŠ s názvem Půvab času. Dlouho jsme s kolegy neměli odvahu pustit se do zpracování tak dlouhé historie. Díky celému pedagogickému sboru, vzpomínkovým příspěvkům bývalých žáků, odborným radám

Státního okresního archivu v Českém Krumlově, Nadaci barokního divadla, Městu Český Krumlov a mnoha dárcům, kteří podpořili vydání, vzniklo krásné, výtvarně pojaté knižní dílo s vloženým DVD s živými nahrávkami ze života současné ZUŠ. Třetím obdivuhodným počinem je DVD k 10. narozeninám violoncellového souboru, které velice zajímavě natočil Roman Kyselka.

230 let není málo. Je v Čechách více takto starých hudebních škol?

V roce 2004 jsem požádala ministerstvo školství o zaslání dopisu, který směřoval na všechny základní umělecké školy v Čechách. Z odpovědí ředitelů vyšlo najevo, že naše krumlovská „zuška“ je skutečně nejstarší, nejdéle trvale existující uměleckou školou, která dnes poskytuje základy nejen hudebního, ale i výtvarného, tanečního a literárního dramatického vzdělání. Republikově unikátní je její praktická nepřetržitá existence v historicky významné budově číslo popisné 162 v Kostelní ulici. Formálně se v průběhu staletí měnil pouze název školy – Městská hudební škola, Městský hudební ústav, Základní hudební škola, Lidová škola umění – a její zřizovatelé.

Víte, jak koncem 18. století vypadala výuka na vaší škole?

Výuka začala ve skrovných podmínkách v roce 1781. Pod

ŘEDITELKA. Alena Švepešová. Foto: archiv školy

dohledem přelata bylo prvním učitelem Aloisem Veselým přiděleno šest chlapců, kteří se učili zpěvu a hře na nástroj. Město panu učiteli poskytl roční plat 200 zlatých, 6 sáhů dřeva a bezplatně bydlel přímo v budově školy. V roce 1812 přijalo město záhy velmi oblíbeného a uznávaného učitele Karla Patku, rodáka ze Žeretic u Jičína. Působil v Krumlově více než čtyřicet let. Zdokonalil systém výuky, podílel se na rozkvětu kulturního života ve městě a založil Mužské zpěvácké spolku. Počet žáků školy stoupl na padesát. Na naší výstavě v Doxe budou k vidění kopie historických dokumentů a fotografií.

Dá se říct, v jakém období byla škola na absolutním vrcholu? A naopak, kdy jí bylo nejnižší?

Škola procházela obdobími, kdy se dařilo více nebo naopak zažívala krušná období. Na jedno takové si pamatuji sama. Na začátku devadesátých let byly základní umělecké školy postaveny na roven zájmového zařízení. Od nadřazených orgánů přicházely nápady učít například hru na nástroj ve skupině více dětí, vznikl strašný tlak na prostorové úspory... Škola se dostala do tíživé finanční situace, kterou jsme museli řešit založením Nadace pro rozvoj ZUŠ a výzvami o mimořádné jednorázové příspěvky od rodičů na pomoc škole. O absolutním vrcholu mohu

těžko hovořit. Prožívám svůj život v hubdece od svých sedmi let a mám pocit, že duch školy jí dává stále mimořádně pozitivní náboj. Škola byla vždy prosperující kulturní a vzdělávací institucí navzdory všem krizím, neboť dobrou školu dělají především její vlastní učitelé.

Kolik máte momentálně žáků?

Letos navštěvuje naši školu 850 žáků, což je největší počet v její historii. Kapacita školy povolena ministerstvem a zřizovatelem Jihočeským krajem je tak do poslední ho místečka zaplněna, více žáků a učitelů mít nesmíme. Nejpočetnější je hudební obor s 562 žáky, následuje výtvarný se 182 žáky, taneční obor má 88 a nejmenší literárně dramatický 18 žáků. Škola má celkem čtyři odloučená pracoviště ve Křemži, Horní Plané, Kájově a v Brloze. Rok od roku roste zájem rodičů poskytnout dětem odborně vedené vzdělávání. Moc bych si přála, aby si náš stát více vážil přínosu a společenského významu umělecké výchovy dětí a mladých lidí a dal ze svého dalšímu rozvoji základního uměleckého školství, které nám mohou okolní státy opravdu závidět.

Sledujete i následnou kariéru některých svých studentů, kteří už ZUŠ dokončili?

Školou prošly za dlouhá léta jejího trvání desetitisíce žáků. Moc bych si přála vědět o každém, komu škola dala základ pro životní kariéru, pro celoživotní profesi a nebo pro celoživotního koníčka. Databázi však ještě nikdo nevytvořil, v našem almanachu uvádíme alespoň jména osobností - profesionálů, které jsme spolu s kolegy dali dohromady. Budeme moc rádi, když se nám ozvou další. Mnoho bývalých žáků ZUŠ je mezi učiteli mateřských, základních, středních i vysokých škol.

Které významné osobnosti ZUŠ Český Krumlov prošly?

Krmu mezi nimi například krumlovský výtvarník sochař Miroslav Páral, keramičky

Vladimíra Konvalinová s dceřou Stanislavou, akademický malíř a restaurátor Karel Hrubeš, člen činohry Východočeského divadla Pardubicích herec Josef Pejchal alias doktor Suk z Ordinance Růžové zahrady, profesionální hudebníci, například první houslička Švédského rozhlasového orchestru a bývalá sólistka Národního symfonického orchestru Veronika Novotná, první hornistka orchestru Státní opery v Praze Lenka Odcházalová (Jakešová), František Todd, tympánista a hráč na bicí v Severočeském symfonickém i operním orchestru, kontrabasista a violoncellistka Symfonického orchestru Českého rozhlasu Bohumil Šimeček a Lenka Suchanová, houslička souboru Musica Bohemica Michaela Janoušková (Vejvarová), ale také třeba bratři Pavel a Mikuláš Malhočti, ředitel Agentury Auvivex a vynikající hobojista Radek Hrabě, Lenka Stránský - Růžičková přednášející hudební vědu na pařížské universitě Sorbonna, vedoucí hudebního oddělení Vědecké knihovny v Českých Budějovicích Martin Horyna, profesionální českokrumlovský fotograf Ladislav Pouzar a. O mnohých dalších se dozvíte z našeho almanachu...

V učitelském sboru máte plno výrazných tváří. Jak jste spokojená se svým učitelským sborem?

Učit v základní umělecké škole je krásné, tvořivé a naplňující povolání, neboť dětem předáváme to, co máme sami tak rádi. Myslím, že ve čtyřicetičlenném kvalifikovaném pedagogickém sboru naší školy se sešli báječní lidé, kteří školou doslova žijí, stále něco zajímavého vymýšlejí, vzájemně diskutují, dále se vzdělávají. Díky svému dobrému naladění vytvářejí ve škole pro žáky pozitivní a tvořivou atmosféru. Ke škole však neodmyslitelně patří také techničtí zaměstnanci, zejména dobrá ekonomka a veselá, oblíbená a nesmírně pracovitá školnice Růženka.

Škola má na kontě mnoho a mnoho úspěchů. Je nějaký, kterého si ceníte nejvíce?

V našem almanachu i na webových stránkách školy uvádíme přehled úspěchů našich žáků za posledních pět let

a jejich opravdu hodně. Mám radost z úplně každého úspěchu, neboť vím, kolik úsilí, času a práce je za ním složeno a jak každý žák intenzivně připravou na soutěž v rostě. Ceny získané na národních a mezinárodních soutěžích už svědčí o špičkové úrovni pedagogické práce v naší škole.

Velmi hrdá jsem například na druhou cenu Medvidžat z mezinárodního soutěžního festivalu v anglickém Llangollen a první cenu z belgického Neerpeltu, na pravidelné medaile a ocenění žáků výtvarného oboru na Mezinárodní dětské výtvarné výstavě v Lidici, na zlatou cenu Petry Syslové v japonské výtvarné IE-NO HIKARI soutěži v Tokiu, na druhou cenu akordeonistky Martiny Petrové na Ascolate v Litvě, na získání několika prvních a druhých cen klavíristů Martina Noska a Kristýny Waldové v Prague Junior Note, Pro Bohemia Ostrava a v ústředním kole Národní soutěže ZUŠ. Za velký úspěch také považuji, když vidím v amatérském krumlovském komorním orchestru, skupině Kapka, Blackbottom nebo v seriálu Ordinance v růžové zahradě hrát naše absolventy.

Ze školy vzešlo i několik produktů. Napadá mě například CD dětského sboru. Máte v plánu ve vydávání podobných záležitostí pokračovat?

Z posledních pěkných produktů školy připomenu ty nejčerstvější. Poslední sborové dvojčeděčko Dvě tváře bylo letos doplněno o pestrý almanach k 15. narozeninám sboru, stále aktuální je věčný kalendář z dílny našich výtvarníků. Jak vidíme staré mistry. Nyní se naši příznivci mohou těšit na almanach ZUŠ Půvab času, violoncellové DVD a plakátový kalendář na rok 2011. V příštím „rozšmber-ském roce“ chystáme druhé vydání Velké obrázkové knížky pánů z Růže. Další nápady zaručeně přijdou.

Od kolika let se mohou děti hlásit na vaši školu?

Do naší základní umělecké školy přijímáme děti od pěti let. Výjimčně nadaným čtyřletým dáme možnost začít v předpřípravné sborové skupině Diblíků. Horní věková hranice není omezena, neboť naše škola organizuje i studium pro dospělé.